

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ
“АВТОМОБИЛНА АДМИНИСТРАЦИЯ”

ул. "Ген. Гурко" № 5, София – 1000
тел.: (+359 2) 930 88 40
факс: (+359 2) 988 54 95

avto_a@rta.government.bg

www.rta.government.bg

ЗАПОВЕД
№ РД-01-736 / 11-09 2014 г.

На основание чл. 14, ал. 2 на Наредба № Н-32 от 16 декември 2011 г. за периодичните прегледи за проверка на техническата изправност на пътните превозни средства (обн. ДВ, бр. 104 от 2011 г, изм. и доп. ДВ, бр. 99 от 2012 г., посл. изм. и доп. ДВ, бр. 73 от 2014 г.) (наредбата)

НАРЕЖДАМ:

1. УТВЪРЖДАВАМ Учебна документация за провеждане на допълнително обучение на технически специалисти по чл. 13 от наредбата, извършващи периодични прегледи за проверка на техническата изправност на пътни превозни средства, прегледи и проверки за установяване на годността на превозните средства, с които се извършват превози на опасни товари, да превозват определени опасни товари съгласно Европейската спогодба за международен превоз на опасни товари по шосе (обн., ДВ, бр. 73 от 1995 г.; попр., бр. 63 от 2005 г.) (ADR) и първоначална проверка за установяване на съответствието на допълнително монтираните в МПС уредби, които позволяват работата на двигателя с втечнен нефтен газ и сгъстен природен газ (ВНГ или СПГ), съгласно техническите изисквания, определени в чл. 20 от Наредба № Н-3 от 2013 г. за изменение в конструкцията на регистрираните пътни превозни средства и индивидуално одобряване на пътни превозни средства, регистрирани извън държавите – членки на Европейския съюз, или друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство (обн., ДВ, бр. 21 от 2013 г.; изм. и доп., бр. 31 от 2014 г.).

2. ОТМЕНЯМ Учебна документация, утвърдена със Заповед № РД-01-15/13.01.2012 г.

Учебната документация да се публикува на електронната страницата на агенцията в интернет.

Димитър Ганев
Изпълнителен директор

УТВЪРЖДАВАМ:

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА
ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ „АВТОМОБИЛНА АДМИНИСТРАЦИЯ“

УЧЕБНА ДОКУМЕНТАЦИЯ

за допълнително обучение

Извършване на периодични прегледи за проверка на техническата изправност на пътни превозни средства, прегледи и проверки за установяване на годността на превозните средства, с които се извършват превози на опасни товари, да превозват определени опасни товари съгласно Европейската спогодба за международен превоз на опасни товари по шосе (обн., ДВ, бр. 73 от 1995 г.; попр., бр. 63 от 2005 г.) (ADR) и първоначална проверка за установяване на съответствието на допълнително монтираните в МПС уредби, които позволяват работата на двигателя с втечнен нефтен газ и сгъстен природен газ (ВНГ или СПГ), съгласно техническите изисквания, определени в чл. 20 от Наредба № Н-3 от 2013 г. за изменение в конструкцията на регистрираните пътни превозни средства и индивидуално одобряване на пътни превозни средства, регистрирани извън държавите – членки на Европейския съюз, или друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство (обн., ДВ, бр. 21 от 2013 г.; изм. и доп., бр. 31 от 2014 г.).

Форма на обучение:	присъствена
Продължителност на обучението:	в зависимост от изучаваните модули
Място на провеждане на обучението:	Технически университети и по места
Квалификация:	технически специалист

септември 2014г.

ЦЕЛ НА КУРСА

Целта на обучението е придобиване на допълнителни знания по съвременните системи, компоненти и отделни технически възли в пътните превозни средства (ППС), методите за оценка на техническото им състояние, точността и методиките за измерване на параметрите, технологията и класификацията на неизправностите на незначителни, значителни и опасни, измененията в нормативната база по отношение на периодичните прегледи на ППС, прегледите и проверките по ADR и първоначална проверка за установяване на съответствието на допълнително монтираните в МПС уредби, които позволяват работата на двигателя с втечен нефтен газ и сгъстен природен газ др.

Допълнителното обучение включва дисциплини в различни модули – в зависимост от категорията на контролно-техническите пунктове (КТП), отговарящи на изискванията на Наредба № Н-32 от 16 декември 2011 г. за периодичните прегледи за проверка на техническата изправност на пътните превозни средства (обн. ДВ,бр. 104/2011 г.) и в зависимост дали обучението е начално или периодично.

Изучават се модули от три групи дисциплини: “Съвременни системи в автомобилите и прикачния състав”, “Оценка на техническото състояние на автомобилите и прикачния състав”, “Нормативна база за работа в пункт за периодични прегледи”.

Темите и хорариума на дисциплината **“Съвременни системи в автомобилите и прикачния състав”** обхващат принципите и конструктивните решения в съвременните автомобили - въздушни възглавници, предпазни колани с пиропатрони, ABS, ASR, ESR, активно окачване, системи за впръскване на бензин и дизелово гориво, катализатори, саждоуловители, прикачни и седлови устройства и др. Засягат се въпроси и за автомобилните газови уредби, както и автомобили с хибридно задвижване. Обучението завършва с изпитен тест.

Дисциплината **“Оценка на техническото състояние на автомобилите и прикачния състав”** разглежда методите и критериите за приемане на заключение за изправно или неизправно техническо състояние на елементите на автомобилите и прикачния състав. Отделни теми засягат въпросите за автомобилите за превоз на деца и ученици, за превоз на пътници и др. Обучението завършва с изпитен тест.

Дисциплината **“Нормативна база за работа в пункт за периодични прегледи”** включва законовите изменения в областта на периодичните прегледи, изискванията към средствата за измерване, съоръжения и инсталации, регистрацията и документите, отговорностите на

председателите и техническите специалисти. Обучението завършва с изпитен тест.

Дисциплините от **модул А** са предназначени за технически специалисти, които извършват периодични прегледи на ППС **в пункт от I-ва категория** (за периодични прегледи на ППС от категории L1, L2, L3, L3e, L4, L5, L5e и L7e).

Дисциплините от **модули Б1 и В1** са предназначени за технически специалисти, които извършват периодични прегледи на ППС **в пункт от II-ра категория** (за периодични прегледи на ППС от категории M1, N1, O1 и G, както и за периодични прегледи на леки таксиметрови автомобили)

Дисциплините от **модули Б1+Б2 и модул В1+В2** са предназначени за технически специалисти, които извършват периодични прегледи на ППС **в пункт от III-та категория** (за периодични прегледи на ППС от категории M1, M2, M3, N1, N2, N3, O1, O2, O3, O4 и G, както и прегледи на леки таксиметрови автомобили, автобуси за превоз на пътници, автобуси за превоз на деца и/или ученици и на ППС за издаване или заверка на сертификат за техническа изправност на товарни автомобили и ремаркета/полуремаркета).

Дисциплините от **модули Г1 и Г2** са предназначени за технически специалисти, които извършват периодични прегледи на ППС, съответно **в пункт от IV-та категория с подкатегория IV ТБ** (за прегледи на тролейбуси) и **подкатегория IV ТМ** (за прегледи на трамвайни мотриси).

Дисциплините от **модул Б1+Б2, модул В1+В2 и модул Д** са предназначени за технически специалисти, които извършват периодични прегледи на ППС **в пункт от V-та категория** (за периодични прегледи на ППС от категории M1, M2, M3, N1, N2, N3, O1, O2, O3, O4 и G и за ППС, за които са предвидени прегледи и проверки по ADR, както и прегледи на леки таксиметрови автомобили, автобуси за превоз на пътници, автобуси за превоз на деца и/или ученици и на ППС за издаване или заверка на сертификат за техническа изправност на товарни автомобили и ремаркета/полуремаркета).

Дисциплината от **модул Д** за прегледи и проверки по ADR са предназначени да усъвършенства познанията на техническите специалисти по измененията на изискванията и технологията на проверките съгласно ADR, да запознае техническите специалисти със сложни и заплетени казуси и съответни решения при извършване на прегледите и проверките по ADR, да подобри познанията при извършване на практическата и документална част на проверките на ППС, превозващи определени опасни товари по шосе. В този случай се изучават три модула, включително и практически занятия при проверка на цистерна.

Всички технически специалисти освен съответните модули за категорията на КТП изучават **модул Е2**, а лицата, които не са извършвали

периодични прегледи през последната година на ППС изучават и **модул Е1**.

Дисциплините от **модул Ж** са предназначени за техническите специалисти за придобиване на знания относно изискванията към специфичното оборудване за моторни превозни средства, използващи втечен нефтен газ (ВНГ) или сгъстен природен газ (СПГ) като гориво в техните двигатели, както и знания относно изискванията към монтажа на такова оборудване.

Занятията се провеждат в оборудвани със стендове, макети, автомобилни детайли и възли в зали и лаборатории във Висшите училища по чл. 14, ал.1 от Наредба № Н-32, а при необходимост и по места.

УЧЕБНА ПРОГРАМА – модул А

дисциплина :

**“Изисквания и проверки на двуколесни, триколесни и четириколесни
ППС от категория L”**

N	Теми на лекциите, упражненията и консултациите	часове			Обучение за категори и ППС
		Л	У	К	
1	2	3	4	5	6
1	Основни характеристики и параметри на ППС от категория L	1			L1, L2, L3, L3e, L4, L5, L5e и L7e
2	Методи и средства за оценка на осветлението и светлинната сигнализация	1			
3	Методи и средства за оценка на външните изпъкнали части	1			
4	Методи и средства за оценка на вредните емисии в отработилите газове и отделяния шум	1			
5	Методи и средства за оценка на трансмисията	1			
6	Методи и средства за оценка на спирачната уредба	1			
7	Методи и средства за оценка на кормилното управление и окачването	1			
	Всичко:	7			

УЧЕБНА ПРОГРАМА – модул Б

дисциплина :

“Съвременни системи в автомобилите и прикачния състав”

N	Теми на лекциите, упражненията и консултациите	часове			Обучение за категории ППС
		Л	У	К	
1	2	3	4	5	6
	Модул Б1				M1, N1, O1 и G
1	Системи за впръскване на бензин. Горивни системи на дизелови двигатели	1			
3	Автомобилни газови уредби	2			
4	Средства за намаляване на вредните емисии (катализатори, саждоуловители)	1			
5	Адаптивно и активно окачване. Задвижване 4x4	1			
6	ABS, ASR (TC) и ESR	1			
7	Системи за повишаване на пасивната и активната безопасност	1			
8	Кормилно управление и усилватели	1			
9	Автомобили с хибридно задвижване	1			
	Всичко:	9			
	Модул Б2				M2, M3, N2, N3, O2, O3 и O4
1	Пневматични спирачни системи.	2			
2	Ретардери и интардери	2			
3	Тахографи и ограничители на скоростта	2			
4	Прикачно, седлово устройство, странична и задна защита. Съединения.	2			
	Всичко:	8			

УЧЕБНА ПРОГРАМА – модул В

дисциплина :

“Оценка на техническото състояние на автомобилите и прикачния състав”

N	Теми на лекциите, упражненията и консултациите	часове			Обучение за категории ППС
		Л	У	К	
1	2	3	4	5	6
	Модул В1				M1, N1, O1 и G
1	Методи и средства за оценка външния вид на автомобила и оборудването.	1			
2	Методи и средства за оценка на осветлението и светлинната сигнализация		1		
3	Методи и средства за оценка спирачната уредба		1		
4	Методи и средства за оценка на кормилната уредба, окачването, колелата и гумите		1		
5	Методи и средства за оценка на вредните емисии в отработилите газове и шума		1		
6	Методи средства за проверка на автомобилните газови уредби		1		
7	Методи и средства за проверка на автомобил за таксиметров превоз	1			Автомобил и за таксиметро в превоз
	Всичко:	2	5		
	Модул В2				M2, M3, N2, N3, O2, O3 и O4
8	Методи и средства за проверка на тахографа, ограничителя на скоростта и забавителя	1			
9	Методи и средства за оценка на пневматичната спирачна система	1	1		
10	Методи и средства за оценка на прикачното и седловото устройства.		1		

11	Методи и средства за проверка на автобуси за превоз на пътници	1			Автобуси за превоз на пътници
12	Методи и средства за проверка на автобуси за превоз на деца и ученици	1			Автобуси за превоз на деца и ученици
13	Издаване и заверка на сертификат за техническа исправност на товарните автомобили и ремаркета/полуремаркета	1			Товарни автомобили и ремаркета/полу-ремаркета
	Всичко:	5	2		

УЧЕБНА ПРОГРАМА – модул Г

дисциплина :

“Оценка на техническото състояние на тролейбуси”

N	Теми на лекциите, упражненията и консултациите	часове			Обучение за категории ППС
		Л	У	К	
1	2	3	4	5	6
	Модул Г1				тролейбус и
1	Системи за високо напрежение	1			
2	Токоснемателни устройства	2			
3	Токови прекъсвачи	1			
4	Тягово задвижване	1			
5	Спомагателни електрически системи	1			
6	Нисковолтова електрическа система и оперативни вериги	1			
8	Методи и средства за оценка външния вид и салона, вратите и др.	1			
9	Методи и средства за оценка на осветлението и светлинната сигнализация	1			
10	Методи и средства за оценка пневматичната, електрическата и аварийна спирачна уредба	3	2		
11	Методи и средства за оценка на кормилната уредба и усилвателя	1			
12	Методи и средства за оценка на окачването, колелата и гумите	1			
13	Методи и средства за проверка на електрическите системи.	2			
14	Методи и средства за проверка на съчленението.	1			
15	Методи и средства за проверка на съоръжеността на тролейбуса.	1			
	Всичко:	18	2		

УЧЕБНА ПРОГРАМА – модул Г

дисциплина :

“Оценка на техническото състояние на трамвай”

N	Теми на лекциите, упражненията и консултациите	часове			Обучение за категории ППС
		Л	У	К	
1	2	3	4	5	6
	Модул Г2				трамвай
1	Системи за високо напрежение	1			
2	Токоснемателни устройства	2			
3	Токови прекъсвачи	1			
4	Тягово задвижване	2			
5	Спомагателни електрически системи	1			
6	Нисковолтова електрическа система и оперативни вериги	1			
8	Методи и средства за оценка външния вид и салона, вратите и др.	1			
9	Методи и средства за оценка на осветлението и светлинната сигнализация	1			
10	Методи и средства за оценка електромеханичната, пневматичната, електромагнитната и механична спирачна уредба.	3	2		
11	Методи и средства за оценка на окачването, колелата, бандажите и колоосите	1			
12	Методи и средства за проверка на електрическите системи.	2			
13	Методи и средства за проверка на съчленението.	1			
14	Методи и средства за проверка на съоръжеността на трамвая	1			
	Всичко:	18	2		

УЧЕБНА ПРОГРАМА – модул Д

дисциплина :

“Периодични прегледи и проверки на ПС превозващи опасни товари”

N	Теми на лекциите, упражненията и консултациите	часове			Обучение за категории ППС
		Л		К	
1	2	3	4	5	6
	Модул Д1: Измененията на изискванията и технологията на проверките съгласно ADR				ППС по ADR
1	Изменения и допълнения в част 9 на ADR	4			
2	Добри практики при извършване на проверките	2			
3	Отговорности на техническите специалисти	2			
	Модул Д2: Казуси и решения при извършване на периодичните прегледи и проверки по ADR				
4	Дискусия по действителни казуси при проверка на ПС			6	
	Модул Д3: Администриране и практика на прегледите по ADR				
5	Особености при прилагане на нормативната уредба по ADR	2			
6	Работа с база данни		2		
7	Практика		5		
	Всичко:	10	7	6	

УЧЕБНА ПРОГРАМА – модул Е

дисциплина:

“Нормативна база за работа в пункт за периодични прегледи”

N	Теми на лекциите, упражненията и консултациите	часове			Обучение за категории ППС
		Л	У	К	
1	2	3	4	5	6
Модул Е1 (начална)					
1	Основни положения и изисквания съгласно Наредба Н 32	3			Всички категории ППС
Всичко:		3			
Модул Е2					
2	Технически и законови изменения в областта на периодичните прегледи.	1			Всички категории ППС
3	Технически и законови изменения в областта на средствата за измерване, съоръженията и инсталациите в КТП, регистрацията и отчета на ППС	1			
4	Анализ на ПТП по технически причини	1			
5	Отговорности на комисиите за извършване на преглед на ППС	1			
Всичко:		4			

УЧЕБНА ПРОГРАМА – модул Ж

дисциплина:

“Първоначална проверка +на допълнително монтираните в МПС уредби, които позволяват работата на двигателя с втечен нефтен газ и сгъстен природен газ ”

N	Теми на лекциите, упражненията и консултациите	часове		
		Л	У	К
1	2	3	4	5
1	Особености на газовите горива – основни свойства, предимства и недостатъци	1		
2	Основните типове на автомобилните газови уредби – принципи на работа и разположение на компонентите в автомобила.	2		
	Правило 67 на ИКК на ООН – относно разпоредбите за моторни превозни средства използващи като гориво втечени нефтени газове			
3.	Обхват, определения и класификация на компонентите.	1		
4.	Част I – одобрение и маркировки.	1		
5.	Спецификации, относно различните компоненти на АГУ.	1		
6.	Модификация на тип АГУ оборудване, съответствие на изделията. Преходни разпоредби относно различните компоненти на АГУ.	1		
7.	Част II – определения, одобрение.	1		
8.	Изисквания към монтажа на специфично оборудване за използване на втечени нефтени газове (ВНГ) като гориво в двигателите на превозните средства	2	1	
9.	Съответствие, модификации, преходни и заключителни разпоредби.	1		
	Правило 110 на ИКК на ООН – относно разпоредбите за моторни превозни средства работещи със сгъстен природен газ (СПГ)			

10.	Обхват, определения и класификация на компонентите.	1		
11.	Част I – одобрение и маркировки.	1		
12.	Изисквания към компонентите за СПГ. Съответствие.	1		
13.	Част II – определения, одобрение.	1		
14.	Изисквания към монтирането на специални компоненти за използване на сгъстен природен газ в системата за задвижване на превозното средство.	2	1	
15.	Съответствие, изменение и разширяване на одобрението.	1		
16.	Технология на монтаж и първоначална проверка на уредби за втечен нефтен газ (ВНГ).		8	
17.	Технология на монтаж и първоначална проверка на уредби за сгъстен природен газ (СПГ).		8	
18.	Основни изисквания за безопасна работа на съдове работещи под налягане.	1		
19.	Взривоопасност, пожароопасност и токсични свойства на пропан-бутан и метан. Пожарна и аварийна безопасност в обектите за монтаж, ремонт и проверки на автомобилни газови уредби	1		
	Всичко :	20	18	